

Дзвоник

№ 125-126

Журнал для українських дітей Румунії

Місячник Союзу Українців Румунії. 10 рік видання, серпень-вересень, 2017 рік

Дзвоник (Clopotel)

№ 125-126, 2017 р.

*Журнал для українських дітей Румунії.
Заснований у 2007 році.*

ISSN 2501-2630
ISSN-L 2501-2630

Над *Дзвоником* працювали:

Головний редактор: Микола Корсюк

Редактор: Тереза Шендрою

Редколегія: Іван Ковач, Михайло

Михайлюк, Михайло Трайста, Марія Чубіка.

Адреса редакції:

м. Бухарест, вул. Раду Попеску, 15, с.1

тел.: 021-222-07-29; 021-222-07-37;

телефони/факси: 021-222-07-37

Друкарня:

«S.C. SMART ORGANIZATION S.R.L.»

Adresa redacției:

str. Radu Popescu 15, sect. 1

București, România.

Наша електронна адреса:

redactia.clopotel@gmail.com

Дзвоник пропонує:

- * казки й оповідання
- * вірші
- * загадки
- * дитячу енциклопедію
- * сторінку народознавства
- * пісеньки
- * сторінки-розмальовки
- * рухливі й дидактичні ігри
- * вироби своїми руками

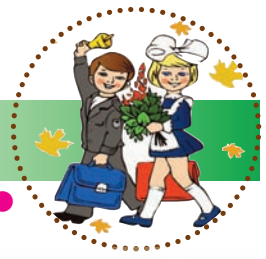
Дзвоник Завжди радо прислухається до
ваших пропозицій і друкуватиме надіслані
вами спроби!

Увага! За достовірність надрукованих
матеріалів відповідають їх автори!

Лазар БАРАНОВИЧ

СВІТ ЗБУРИЛИ ГРОЗИ НА ЛЮДСЬКІЙ СЛЪОЗИ

Пожалься, Боже, що світ закурився —
Се ти за наші гріхи розгнівився.
Брат брату ворог, до батька синове
Не мають віри, бояться обмови.
Свої тіні жахаються люди —
Гріхи се чинять, пануючи всюди.
Мерщій вдавайтесь усі до покути!
Не бійтесь більше зловісної скрути!
Господь вам спокій, всім милий, поверне,
Лице ласкаве од вас не одверне.
Що в морі хвилі, то біди на світі,
Під ними мало хто може вціліти,
А як вцілієш в навальностях моря,
Зазнати можеш од ближнього горя.
Дай, Боже, людям святу твою згоду,
Тривалу зливу зміни на погоду!
На Україні
Весь час хтось гине, Україна морем
Стає червоним.
Хто сам потоне, в гурті переборє!
Хай Україна
Стає єдина! Татарин згине!
Нехай на згоду
Склада угоду любить русина.
Дай, Боже, згоду святу Україні,
Нехай Україна у січі не гине!
Вже досить крові в краю сім проліто,
Невинних в ньому без ліку побито.
Нехай медові й молочні потоки
Його простори затоплять широкі!
Покруш, наш Боже, мечі і гармати,
Дай із них дзвони гучні відливати,
Нехай розносять хвалу тобі щирю
За те, що дав ти зазнати нам миру,
Що пожаданий нам спокій даруєш,
Бо нашу сталість у вірі цінуєш.
Дай, Боже, миру, най рани загою —
Всяк миру прагне по довгому бою.

Михайло СТЕЛЬМАХ

СКОРО Я ПІДУ ДО ШКОЛИ

Скоро я піду до школи,
От зберуть врожай із поля,
Повезуть на трудодні.
Значить в школу час мені.

А сестричці ще не час,
Бо вона маленька в нас.
Не запишуть в перший клас.
От і журиться сестричка,

Що вона ще невеличка.
Я кажу їй:
– Не журись,
Сам маленьким був колись!

Микола СИНГАЇВСЬКИЙ ДО ШКОЛИ

Так сонячно-ясно довкола
І тануть хмаринки вгорі.
До школи,
До школи,
До школи
Сьогодні ідуть школярі.
Врожайми ниви достигли,
Багрець пломеніє з дібров.

До книги,
До книги,
До книги
Душа поривається знов.
Дозріли калинові гронця
Над ними ясніє блакить
До сонця,
До сонця,
До сонця,
Як спів наша мрія летить.
Відколи, скажіть нам, відколи

Цей вересень з нами рідня?
До школи,
До школи,
До школи,
Ведуть нас дороги щодня.

Максим РИЛЬСЬКИЙ

КВІТИ ВЧИТЕЛЯМ

В синьому тумані,
В синій димовій
Яблука рум'яні,
Груші медові.
Линуть птичі зграї,
Шелестять гаї...
Школа відчиняє
Двері нам свої.
Вийдуть нас зустріти
Друзі-вчителі,
Принесім їм квіти
З рідної землі.

Ганна ЧЕРІНЬ

ЗАВТРА В ШКОЛУ!

Маю зошит, маю книжку,
Он лежать вони на ліжку.
Маю читанку й буквар,
Значить, справжній я школяр.

Хоча бігаю, як вітер,
Та вже знаю кілька літер.
Їх навчилась від татуса,
Решту в школі я навчуся.

Залишайся вдома, лялько!
Хоч мені тебе і жалко,
Ти ще не підросла –
І для школи ще мала.

Михайло МИХАЙЛЮК

У ГОРАХ ДЕСЬ ДАЛЕКО...

У горах десь далеко, –
Без стежки, без моста, –
Живе втікач Бурмило –
Ведмідь, та без хвоста.

Та мучить нас загадка
(Це сталося торік):
Ведмідь Бурмило в гори
З хвостом, чи без, утік?

Розпитував я звірів:
Чому це сталося, як?
На вигадку був кожний
По-своєму мастак.

А разом лементують
І плачуть – ох та ох!
Ой був весною в лісі
Страшний переполох!

Невтямки нашим звірям
Й гризота в них одна:
Був восени Бурмило,
А навесні – нема?

«Нема, нема в барлозі,
Де завше зимував
І аж до цієї днини
Хропів і лапу ссав.

Лежанка ледь прим'ята,
Немов лише приліг.
Ведмежим духом зовсім
Не пахне, ні, барліг.

Хоробрий наш Бурмило –
Не мишка він, не тхір.
То що його збудило
І вигнало надвір?»

Засмучені всі звірі,
Ведмідь – їм друг і брат.
Не раз приносить рибки
І меду для малят.

Пішов він до барлога
Як сипнув перший сніг.
«Побачимося, друзі, –
Сказав він, – навесні.

І ви собі сховайтесь
В хатках, норі, дуплі,
Погоди дочекайтесь
У затишку й теплі.

Будуть сніги і бурі –
Свербить не даром ніс.
Та ви не панікуйте,
Бо вас захистить ліс».

Тут як нагряне буря –
Аж затріщав барліг.
Ведмідь хотів заснути,
Хотів, але не міг.

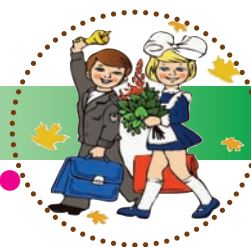
Лише дрімав і слухав,
Як сніг паде на дах,
Як замість сну до нього
Підкрався раптом страх.

І враз його охопив,
У ліжку переляк:
Загинуть звірі-друзі
В засніжених хатках!

Вони ж бо не зимують
У сплячці, як то він.
Тривогу треба бити
Ой на поляні в дзвін!

Та як туди добратись,
Коли сніги до стріх?
Та чи його, Бурмила,
Колись хтось переміг?

(Продовження на 5 стор.)

(Продовження із 4 стор.)

**Ніколи! Скочив прудко,
Розбігся. В двері – бух!
І так чолом ударивсь,
Що мало не оглух...**

**«Такого недотепи
На світі не було!
Не розбивати двері
У мене є чоло!**

**Стривай, куди схопився
І прешся голіруч?
Поміркувати треба,
А до дверей є ключ...**

**Хотів тривогу бити?
Сам знаєш, що дарма.
До дзвона на поляні
Стежок уже нема...**

**Та й звірі не почують
Той дзвін із-під снігів» –
Докмітився Бурмило
І мало не зомлів...**

**Навіть якби почули –
Те бовкання: бем-бум!
Гадали б, що то вітер
Розгойдав дзвін на глум.**

**А хто б пробив намети?
Вони високі – жах!
А так собі хоч мають
Над головою дах.**

**Задуманий Бурмило
Ходив туди-сюди.
Хоч лусне, але друзів
Він виручить з біди.**

**Сидіти ж під снігами
Їм можна пару днів.
Потім води не стане,
Не буде вже й харчів...**

**Напружився Бурмило.
Хоч вір, а хоч не вір –**

**Він прокладе доріжки,
Не згине жоден звір!**

**Устав на задні лапи,
Лопату взяв, мітлу,
Ключем у замку клацнув
І в сніг, як в пух, пірнув.**

**Ой, ненько, холоднеча,
Хоч вітер вже ущух.
Вергає сніг Бурмило,
Аж забиває дух!**

**Доріжки виникають,
Мов в казці, на очах.
Бурмилова лопата
Великий має мах!**

**Ще трішки, і готово,
Хатин ще, може, шість.
Аж тут відчує Бурмило:
Чомусь важкий став хвіст...**

**Гадав, що від втоми –
Упрів, хутро пече.
«Потім хвостом займуся –
Нікуди не втече!»**

**Уже! Остання хатка.
Ой як йому тепло!
Та знову хвіст боляче
Щось смикає на зло.**

**Помацав і жахнувся:
Що сталося з хвостом?
На ньому льоду висить
Гей кілограмів сто!**

**Хотів той лід зірвати,
Тягнув – сюди, туди,
Але хіба то легко
Позбутися біди?**

**Як кинеться навтіки, –
Аж десь у горах став.
Дивись – нема вже льоду,
Але нема й хвоста...**

Михайло Гафія ТРАЙСТА

УРОК ПАРЕМІОЛОГІЇ

(П'єса для дітей)

(Продовження з минулого числа.)

Дійові особи

БОГДАН, шахіст

АНКА, двоярідна сестра

Богдана

АНДРІЙ ВОЛОШИН,

футболіст

АНДРЕЯ, сестра Андрія.

ЕМІЛЬ, каратист

ДЖОРДЖЕ, поет

ОЛІМПІЯ, балерина

ВАЛЕНТИНА, святкована

АУРОРА, подружка

Олімпії

МОНІКА, подружка

Джордже

ДІДІЯНА, подружка

Моніки

ДІВЧИНА ПЕРША,

ДІВЧИНА ДРУГА

ДЖОРДЖЕ: А про золоте правило: не роби іншому, що тобі не подобається, ти не чула?

ОЛІМПІЯ: Досить просте правило, щоб називати його золотим.

ДЖОРДЖЕ: Говорити не важко, але від слова до діла – «О зірко, в сяєві химер,/ Твій довгий шлях, як гомін,/ Мільйони літ крізь товщі сфер/ До нас ішов твій промінь...»

ОЛІМПІЯ: Ох, знову починаємо про астрономію?...

ДЖОРДЖЕ: Ні, про що ти? Цього разу будемо розмовляти про балет, хочеш?

ОЛІМПІЯ: З тобою?

ДЖОРДЖЕ: Да, зі мною. Чи знаєш ти, як добирається світло однієї зірки до землі?

ОЛІМПІЯ: Як?

ДЖОРДЖЕ: Танцюючи, як балерина.

ОЛІМПІЯ: Тільки поет може висловити таке чудове порівняння.

ДЖОРДЖЕ: Якщо ти позичила була Аурорі телескоп, то вона мабуть знайшла була найчарівніше порівняння.

ОЛІМПІЯ: Ти звідки знаєш?

ДЖОРДЖЕ: Не знаю, але впевнений у тому, що вона позичила була тобі книгу про славнозвісну балерину.

ОЛІМПІЯ: Хоча мені не подобається,

але мушу признатися, що ти маєш рацію. Тепер жалію, що не дала її.

ДЖОРДЖЕ: Досить! Не турбуйся, бачу, що ти зрозуміла золоте правило...

(Анка виходить з кухні з банкнотою в руці і простягає її Джорджеві.)

АНКА: Маестро, поезія врятує світ, а поети врятовують пироги. Благаю тебе потанцюй до магазину, що на розгу, і купи три пакетики ванільного цукру, а повертаючись скомпунуй поезію.

(Джордже бере банкноту та рачкує до дверей.)

ДЖОРДЖЕ:

Ради твого пирога
я побіжу до рога,
і забуду за балет,
навіть те, що я поет,
і побіжу, як атлет.

(шпотається і падає.)

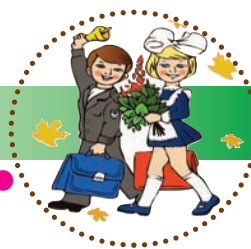
АНКА: Повзучи задом, як рак,
Упав поет неборак...

(Заходить Моніка.)

МОНІКА: Джордже, ти чому лежиш на підлозі?

ДЖОРДЖЕ: Звідси видно найкраще.

(Продовження на 8 стор.)

Василь СУХОМЛИНСЬКИЙ

ДІДУСЕВА ЗАПОВІДЬ

Я навчаюсь у четвертому класі. На почесному місці в нас портрет мого дідуся Павла. Під портретом напис: «Він віддав своє життя за Батьківщину».

Із розповідей мами, бабусі я знаю, що дідусь мій був розвідник. Він поліг смертю героя далеко на Заході, в Карпатських горах.

Наближався день пам'яті мого дідуся. Щороку в цей день бабуся приносить до дідусевого портрета букет квітів. А цієї весни і я виплекав білі квіточки абрикоса й поніс їх раненько в школу. У школі ще нікого не було. Я поставив квіти біля портрета. Сів за парту. Коли це бачу – дідусь усміхнувся.

– Дідусю, – попросив я, – скажіть, будь ласка, ким мені бути? Мені і льотчиком хочеться стати, й агрономом, і лікарем. Ким мені бути?

– Будь патріотом, – почув я голос дідуся. – Це найголовніше.

(Продовження із 6 стор.)

МОНІКА: Що?

ДЖОРДЖЕ: Зірки, балет, пироги... все...

МОНІКА: Ти симпатичний, як завжди.

ДЖОРДЖЕ: Як тоді, коли смикаю тебе за коси?

МОНІКА: Ти симпатичний навіть і тоді, коли смикаєш мене за коси.

ДЖОРДЖЕ: Мабуть знаєш чому?...

МОНІКА: Чому, що?

ДЖОРДЖЕ: Чому смикаю тебе за коси?

МОНІКА: Мабуть через те, що....

ДЖОРДЖЕ: Через те, що?...

МОНІКА: Через те, що в тебе немає

сестри.

ДЖОРДЖЕ: Жаль, ти була поблизу правильної відповіді.

(Простягає до неї руку.)

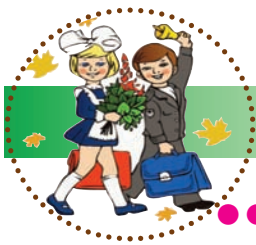
Коли бачу тебе забуваю за все.

АНКА: Тоді я змушена буду тобі нагадати, що ти зібрався бігти до магазинчика купити три пакетики ванільного цукру.

ОЛІМПІЯ: Поет залишається поетом навіть простертий на підлозі.

ДЖОРДЖЕ: *(піднімаючись):* Ми ще повернемося до цієї теми, а тепер магазинчику мій милий «Іду на Ви!»

(Далі буде.)

Марія ЧУБІКА

Снежотний день

Небо синє-синє, ніде ні хмарочки. Тепла нагріта земля, дерева та каміння на березі річки Тиси. В цей після обідний день вода мов літепло.

Я присіла на великий сіро-зелений камінь, а ноги опустила у воду, мов у літепло. Теплі хвилі вдаряються об гострі зелені камені і шумлять-шумлять.

На тих каменях часто пурхають білогруді пташки, які немов витанцювують свій вивчений прекрасний танець. Їм співають-цвірінькають маленькі пташки і немов запрошують усіх у таку незрівняну красу, красу літнього танцю під той прекрасний спів.

Зелено-синя річка Тиса тече собі тихо вдалечінь а по її каменях пурхають пташки та купаються гілля і тіні високих стареньких верб. А вони, мов сторожі річки, яка повільно пливе і пливе, обмиваючи береги то нашої частини, то другої.

Річка виблискує на сонці та весело плюскоче-плюскоче між невисоких берегів. Почавши із цього періоду, дні стають коротшими, а ночі довшими.

Тому ранком над річкою плывуть тумани, такі сиві, крізь яких не можна нічого бачити. Деревя стоять, схиливши своє гілля. Скоро із яблунь, черешень, слив, горіхів будуть падати-летіти золотаві листочки та плоди.

В ту мить почулося: тук-тук-тук. Дятель постукав своїм міцним дзьобом кілька разів і нарешті замовк.

– Бабусю, бабусю, слухай – стукає, стукає – він ще не полетів, бо в нас ще тепло, – крикнув Андрійко.

– Він не відлітає.

Я йшла літом, а очі мої так і раділи, бо там я побачила багато квітів: білих ромашок, синіх волошок

та голубих дзвіночків і мені здавалося, що вони от – от задзвонять у свій дзвінок. Вони були дуже, дуже гарні!

На полі я присіла на нагріту теплу землю ще золотим гарячим сонцем.

В ту мить я побачила маленьку непосиду. У лазінні й стрибках їй допомагають кігті та довгий пухнастий хвіст.

– Хто з вас, діточки вгадає – хто ця маленька непосида?

– Я знаю, я знаю! – почулися голоси між діточками.

– Пані вчителько, дивіться, дивіться – це маленька руда білочка! – крикнув Василько.

Білочка скоро сховалася у дупло і лише звідти цікавим поглядом дивилася на нас.

– Пані вчителько, вона боїться нас? – запитав Іванко.

– Можливо й боїться, бо нас так багато, вона ще й не бачила. А ще й таких голосистих, – відповіла я.

(Продовження на 9 стор.)

Українські прислів'я та приказки про книгу

* Без хліба легше прожити, аніж без книги.	* З книгою дружити – в роботі не тужити.
* Будеш з книгою дружити – буде легше в світі жити.	* З книгою жити – з добром дружити.
* Будеш книги читати, будеш все знати.	* З книгою подружишся, розуму наберешся.
* В домі без книги, як без вікон, – темно.	* З ручаїв – ріки, з книжок – знання.
* Весела книжка – твоя радість.	* Знання – сонце, книга – вікно.
* Гарна книга научить, а погана намучить.	* Золото добувають із землі, а знання – з книжок.
* Де розумом не дійду, то в книжці знайду.	* Книга – дзеркало життя.
* День без книги, що обід без хліба.	* Книга – міст у світ знань.
* Життя без книжок – весна без квітів.	* Книга – морська глибина, то почерпни аж до дна.
* З глибин моря дістають перлини, а з глибин книг – знання.	* Книга – світ, книга – серцю привіт.
* Дім без книги – день без сонця.	* Книга – твій друг, без неї, як без рук.
	* Книга в щасті прикрашає, а в нещасті утішає.

(Продовження із 8 стор.)

Ми ще трохи посиділи і нарешті рушили у зворотний напрям, тобто додому.

Руда білочка ще довго проводжала нас, немов боялася, щоб ми не заблудилися.

– Пані вчителько, а пташки не хворіють? – запитала Галина.

– Хворіють, діточки, хворіють і пташки, – відповіла я.

– У нас є свій лікар, – скоро додав Василько.

– Хто цей лікар? – запитав найменший Іванко.

– Цей лікар – дятель, – відповіла Оксанка.

– Я знаю, у нього є червоний чубчик на голові, – додав Степанко.

Коли ми поверталися уже додому, біля мурашника вже не метушилися мурашки. Вони вже стали у своїй хатці – купині.

Василина ГОЛОВЧУК

ГРАЙЛИВЕ НЕБО

Літніми вечорами я із сестричкою любимо лежати на свіжому пахучому сіні, тільки що привезеного із поля та поставлено у стодолу, щоб не мокло.

Розмовляли про вже минулий день, що робили та про різні почуті небелиці.

Дивилися на небо, яке було переповнене зірками, шукали свою зірку, та так і не знайшли.

Я завжди уявляв свою зірку, таку яскраву, малесеньку і майже завжди усміненою.

Дивлячись на небо, сестричка запитує:

– Тобі не здається, що зірки мерехтять наче танцюють?

Придивляюся і я уважно, та підтримую її: – А справді танцюють.

Навкруги тишина. Її розриває стривожений голос сестрички.

– Така маленька впаде із такої висоти і розіб'ється на порошок, – і голосно заплакала.

– Хто або що впаде, та звідки? – запитую я її.

– Я бачила, як впала зірка, – ледь-ледь стримуючи сльози, відповіла вона.

А далі вже починає фантазувати, можливо танцювала краще за кралю і та підштовхнула її через заздрість.

Небо і надалі залишилося таке грайливе і мерехтіюче.

Тишина знову охопила нас, але не надовго. Почався жаб'ячий спів, концерт. Знаєш Іванку, Галина, моя подружка, була минулого тижня до міста на концерт разом із своїми родичами. Квитки на нього були дуже дорогі, але я нічого не розуміла, так і заснула, – говорила вона мені.

Тут сестра розсміялася. Я уявляю, що зрозуміла вона із концерт, те що і я із жаб'ячого, безплатного.

І знову настала тиша, але не надовго. У саду почали тьохкати соловейки, і то був справжній концерт, в який ми так заслухалися, що прокинулися під спів півнів, які дуже весело стрічали новий день.

Нам здавалося, що півники дуже ранні співаки, але помилилися.

Із поля доносився до нас спів косарів, які їх випередили.

Прокинулася і сестричка та говорить:

– Добрий ранок, братику, – так, що небо грайливе, вночі зірками, а вдень то ясне, то наступають чорні хмари, а земля співуча.

– Правда, підтверджуюю їй.

Ольга СЕНИШИН

Осіньє свято Преподобного Семена Стовпника

Осіньні свята охоплюють період від перших серпневих днів (день пророка Іллі) і до дня святого Пилипа (27 листопада). Святкування цього періоду приурочені до завершення збору врожаю чи повернення худоби з літніх пасовищ. У них відображена головна селянська турбота - забезпечення родючості полів, плодючості худоби, продовження людського роду. Місяць вересень – один з найбагатших на святкування такого типу. Типовим, цікавим і наповненим звичаями є день 14 вересня – свято Преподобного Семена Стовпника, який походив з Каппадокійського поселення, і його матері Марфи. В народі цей день називають просто: «Семена».

За старим стилем Семенів день – це день початку справжньої осені. В давні часи (до 1700 р.) саме у цей день святкували Новий Рік. З 14 вересня починається старе бабине літо, яке триває до 21 вересня (до другої Пречистої). Цей тиждень загальновідомий, як період сімейних примирень і численних робіт на полях і в городах. До Семена старались посіяти озимні, збирають дині та кавуни. Від Семена починають копати картоплю. У полі чи в городі в цей день радили пекти нову картоплю на вогнищі. Її їдять і гриють руки, щоб «не мерзнути зимою».

В деяких сторонах на Семенів день увечері гасять старий вогонь, а під ранок розпалюють новий «живий вогонь» з дерева і розносять по всьому селу. Так зване урочисте «запалювання посвіту» (лучника, свічки, каганця). Перед першими осінніми засідками з тліючою «головешкою» в полі ходять і обкурюють ниву, щоб обергти її від «лиха, призора».

В Україні вважалося, що з Семена кінчається «вулиця» (праця у дворі) і починаються «засідки» - тобто робота в хаті при вогні. Колись від цього дня господині бралися за рукоділля, ткачі встановлювали свої верстати та починали ткати килими. Починали роботу й усі інші сільські майстри: столярі, стельмахи, ковалі. Увечері цього дня майстри збиралися в шинок і «засиджували вечір» із горілкою. Такі «засиджини» відбувалися весь тиждень: від Семена до Другої Пречистої.

Не тільки всі домашні роботи, а й дозвілля

молоді проводилися в приміщенні від тепер. З цього дня започатковувались вечорниці і посиденьки. Ще напередодні хлопці наймають для вечорниць будинок на весь осінньо-зимовий період. Дівчата варять обрядову кашу, готують вареники, а хлопці наймають музикантів.

А ще існував звичай в селах на Семенів день справляти новосілля. За добу до переїзду впускали до будинку півня і кішку. Вони домовничали і випроваджували з будинку всяку нечесть. Вранці у день новосілля господиня вигрібала все вугілля, весь жар з печі у старому будинку і переносила його до нової печі у новому будинку. Підкладали березові дрова так, щоб поліна лягали хрест навхрест. Невістки ставили у цей час на стіл хліб з сіллю. Потім господар вносив домашні ікони, обходив з ними будинок зсередини і виходив на вулицю. А вже після цього можна було вносити пожиток – меблі та інше майно.

Напевно чудернацьким трішки видається нам звичай під назвою «похорони мух». В народі вірили, що якщо «злу муху закопати восени в землю – інші кусати не будуть». Наряджені дівчата на Семена робили труни з гарбузів, огірків, редьки або ріпи, укладали туди мух з удаваним криком і несли до викопаної могили. Похорони було обов'язково здійснювати за всіма канонами цього обряду.

14 вересня - це ще й день відльоту ластівок та покарання горобців. Святий Семен вважається покровителем птахів. Саме йому вони звітують у своїх добрих або злих вчинках. Ластівки у народній уяві – це посланці неба та провісники весни. Хто зруйнує гніздо ластівки – у того на обличчі буде ластовиння. Горобці ж, навпаки, прокляті птахи. Бо коли розпинали Христа, то вони кричали «Жив! Живий!», повідомляючи катам, що він ще не помер. Ось і дістається на Семенів день горобцям по заслугам і стає їх значно менше. Казали, що в цей день горобці злітаються в очерета, і там їх чорти міряють на мірки: все, що в мірці – чортове, а поза міркою - людське. Тому, мовляв, після Семена горобців по селах стає менше.

Тож теплих всім осінніх днів і веселих вечорів!!!

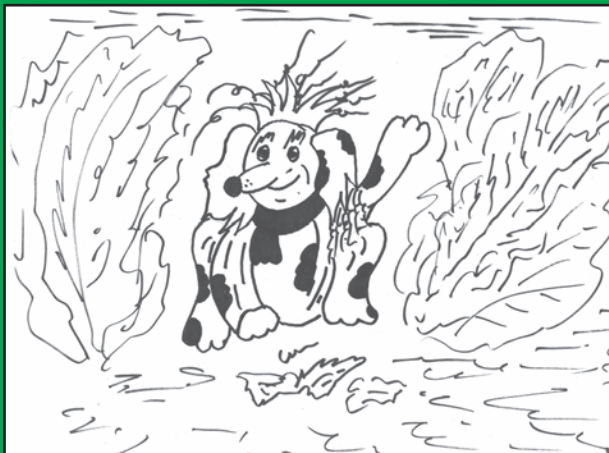

Михайло Гафія ТРАЙСТА

НЕЙМОВІРНІ ПРИГОДИ КОТИГАРБУЗЕНКА

(Графічна дитяча оповідь за ідеєю Степана Трайсти)

(продовження з попереднього числа)

Ну, тоді за мною!

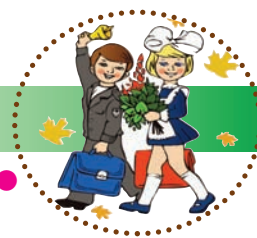
Мчали редьки на чолі
гарбупесиком, аж курява
піднялась.

Ура!

Ов-в-в-а! Рят-т-тите!

**Ха-ха-ха! Та це ж
хелловінський гарбуз.**

Він зовсім не страшний.

**А він такий страшний,
що аж...**

Ну, тоді вперед!

**Малюнки:
Степан та Михайло Трайста**

Сторінка народознавства

Ольга СЕНИШИН

ЯК ВИКЛИКАТИ ДОЩ НА МОКРИНИ

Серпень - останній місяць завітчаного і веселого літа. У цей період полуднева спека вгамовується, ранки наповнюються прохолодними росами. Часто можна почути «що у серпні збереш, з тим і зиму проведеш», бо це місяць збору урожаю і час жнив. Він збирає в комори щедрий врожай, нагадує про близьку осінь, попереджає прикметами про вдачу майбутньої зими.

1 серпня відзначається свято преподобної Мокрини, сестри святих Василія Великого й Григорія Нісського. Українці кажуть «Мокрини» або «Мокриди». Її вважають донькою осені, що приносила дощі та холод. Бо ж за народним календарем 1 серпня — останній день літа. У цей час закінчувалися літні роботи і починалися осінні. Існує навіть приповідка: «Свята Мокрина осінь приносить». Колись господарі в цей день примічали погоду, бо існувало вірування, що яка погода на Мокрини, така буде й осінь. Якщо в цей день ішов дощ - то чекали мокрої дощової осені. Так і казали: «Мокрина мокра – і осінь мокра». А якщо було сухо й світило сонце - тепла й суха погоди восени. У той же час опади обіцяли хороший урожай на наступний рік: «Коли на Мокрини дощ, вродить жито». На Київщині говорили, «якщо на Мокрини дощ, то горіхи повимокають, а як сухо, то бджоли повилітають!», тобто будуть ще роїтися.

В загальному у народі вірили, що на Мокрини повинно дощити. Це дуже добрий знак. Як же бути, якщо день видавався не мокрим, а сухим?! В цьому випадку жінки проводили особливий, магічний обряд викликання дощу – «робили Мокрини». Чоловікам суворо заборонялося бути присутніми і дивитися на цей обряд.

В першу чергу шукали заміжню жінку, народжену 1 серпня. Її вважали Мокриною, навіть якщо вона і носила інше ім'я. Жінки повідомляли її про свій вибір. Зранку ця жінка наряджалася в довгу святкову сорочку, підперезану вишитим пояском. Голову пов'язувала білою квітчатою хусткою. Шию прикрашала крупним червоним намистом. Жінки по черзі або і гуртом несли до неї невеличкі сніпки збіжжя з власного поля, так звані «мокринки». Їх прикрашали зіллям та стрічками. Складали їх в одному місці, аби «вилежувалися»

до полудня.

Пополудні жінки та дівчата сходилися до хати Мокрини і пісню викликали її. В гурті жінок мала бути і сільська відьма, чи то знахарка. Вона здійснювала навколо снопок-мокринок ритуальний танок, обсипали колосся чарзіллям, яке мало би відігнати злі сили, хвороби (полін, м'ята, рум'янок, барвінок, любисток). На закінчення пісні Мокрина виходила із сіней та виносила свій сніп-мокрину. Її зустрічали

(Продовження на 15 стор.)

РІДКІСНІ ТА ПРЕКРАСНІ КВІТИ

Росянка капська

Ця рідкісна квітка родом з Південної Африки – справжнісінький хижак! Га-

даєш, це роса прикрашає суцвіття? А от і ні! Рослина виділяє рідину, яка приваблює і водночас паралізує комах, які тільки ті сядуть на липкий смертоносний листок.

У відповідь на подразнення листок згортається і протягом кількох днів перетравлює здобич, а потім розпрямляється, як ні в чому не бувало. Цікаво,

(Продовження з 14 сторінки)

жінки з піснею і вели навколо неї хоровод. Далі гурт жінок розбирав свої сніпки та слідом за Мокриною з піснею всі йшли до річки чи ставка. Тут вони висмикували зі сніпків пучки збіжжя і після благословення Мокрини кидали їх у воду. Подекуди жінки входили у воду і відпускали збіжжя у течію. Кожна жінка благословляла своє зело по-своєму. Місцева знахарка чи ворожка уважно слідкувала за цим процесом та осипала колосся у воді чар-зіллям. Додому поверталися з решткою сніпків, які зберігали до нового посіву. Подорозі всі обов'язково спі-

що хитре листя рослини не згортається від випадкового потрапляння на нього води, або гілочки, і реагує лише на органічну їжу

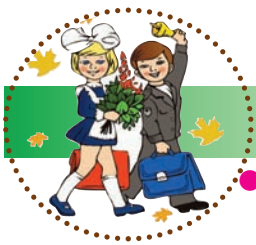
Венерин черевичок

Квітка богині кохання та краси росте на Південному Сході Азії. Таку цікаву назву рослина отримала не випадково. Незвичайна кишеня квітки нагадує черевичок – «любовну пастку», куди потрапляють комахи. А вибираються вони звідти, добряче вимазавшись пилком, після чого летять далі запилювати квіти.

вали. Вважали, що вода передавала хлібам небесної вологи і вмовляла пролити дощ. А от якщо день і без обрядів видавався сирим? Тоді тим, які народилися на день Мокрини, не можна було виходити на вулицю. Інакше злива могла залити всю землю.

Крім того вважалося, що у цей день закінчувалося літо і для комах: оводи на Макрину повинні були кусатися в останній раз. А якщо з осик починав летіти пух, що теж було прикметою осені, можна було сміливо йти за підосиновиками. Правда осінь вже дуже, дуже близько. Готуйтеся!

Чобітки

Стримано Слова Тамари Коломієць

Е_б

Сту-кав, грю-кав мо-ло-ток, Тан-цю-ва-ло ши-ло. ви-й-шов пер-ший
Приспів

Ф_м В Е_б А_б Е_б

чо - бі - ток - По - ди - ви - тись ми - ло. Чо - бо - та - рить, чо - бо - тар -

В Е_б А_б Е_б В

Раз! - у - дар, Два! - у - дар. Бу - дуть гар - ні чо - біт - ки, Як дзві - ноч - ки.

Е_б

ЧОБІТКИ

*Стукав-грюкав молоток,
Танцювало шило.
Вийшов перший чобіток –
Подивитись мило.*

Приспів:

*Чоботарить, чоботар –
Раз! – удар,
Два! – удар.
Будуть гарні чобітки,
Як дзвіночки, підківки.*

*Стукав-грюкав молоток,
Танцювало шило.
Вийшов другий чобіток –
Подивитись мило.*

Відгадай

Кольорова рідина для писання.
Підкаже хто її назва?
Коли поет вірш складав,
У неї перо своє вмочав.

(олпндоґ)

Я предмет для школи важливий.
Щоб зробити куб паперовий,
Літак, картонний будинок,
Аплікацію в альбом,
Ти мене не пожалій.
Я - липучий, в'язкий...

(Клеї)

Свою косичку без побоювання
Вона вмочає у фарби.
Потім пофарбованої кіскою
В альбомі водить по сторінці.

(Плізпк)

Якщо їй роботу даси -
Даремно трудився олівець.

(Гумка)

Карло КОЛЛОДІ

ПРИГОДИ ПІНОККІО

I. ЯК МАЙСТРОВІ ВИШНІ, СТОЛЯРОВІ, ТРАПИЛОСЬ ПОЛІНО, ЩО ПЛАКАЛО Й СМІЯЛОСЯ, МОВ ДИТЯ

Був собі колись...

– Король!– вигукнуть одразу мої маленькі читачі.

Ні, малята, ви помилилися. Був собі колись дерев'яний цурпалок. То було не якесь там диво дивне, а звичайнісіньке собі поліно. Такими взимку палять у грубі або в печі, щоб нагріти хату.

Не знаю, як воно сталося, але одного дня це поліно потрапило до майстерні дідуся на ім'я Антоніо, правда, всі називали його майстер Вишня, бо кінчик носа в нього завжди був червоний і блискучий, мов та вишенька.

Нагледівши поліно, майстер Вишня дуже зрадів і задоволено потер руки.

– Це поліно потрапило до мене вчасно. Зроблю з нього ніжку для столика, – промовив він стиха сам до себе.

Як сказав, так і зробив. Не гаючись, схопив гостру сокиру, щоб обтесати з поліна кору. Але тільки зібрався цюкнути по ньому, та так і завмер, бо почув тонесенький благальний голосочок:

– Ой, не бийся, боляче!

Можете собі уявити, як здивувався майстер Вишня!

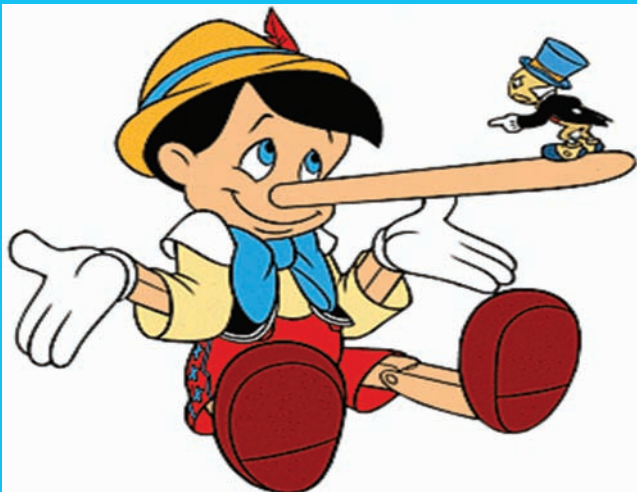
Витріщивши очі, він почав озиратися круг себе. Звідки ж цей тонесенький голосочок? Ніде нікого не видно. Зазирнув під верстак – нікого! Відімкнув шафу, яка завжди стояла замкнена: нікого! Подивився в кошик із стружками й тирсою – нікого! Відчинив двері майстерні й виглянув на вулицю – і там нікого немає. Стривай, а може?..

– Зрозуміло,– усміхнувся він, чухаючи потилицю. – Це мені просто почулося. Ану до роботи.

Знову взяв сокиру і з розмаху рубнув по цурпалку.

– Ой-ой, боляче! – жалісно вигукнув той самий голосочок.

Цього разу майстер Вишня просто скам'янів від подиву: вибалушив очі, роззявив рота, висолопив язика і став схожий на одну з тих фігур, якими прикрашають фонтани.

Трохи отямившись, він заговорив тремтячим голосом, усе ще затинаючись від страху:

– Звідки ж міг узятися голосочок, що сказав «ой-ой»? Тут нема ані душі. Хіба може дерево плакати і лементувати, як дитина? Просто неймовірно. Оцей цурпалок – звичайнісіньке поліно для грубки, як і багато інших. На ньому можна ще зварити горщик квасолі. Стривай! А може, у ньому хтось сховався? Ну що ж, тим гірше для нього. Ось я йому покажу!

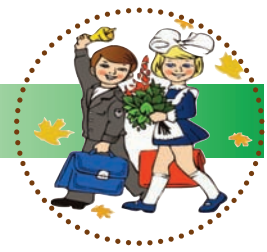
Отак примовляючи, майстер Вишня схопив обіруч бідолашне поліно і почав немилосердно гатити ним об стіну.

Зупинився, прислухався. Чи не чути, бува, знову того жалібного голосочка? Почекав дві хвилини – тихо, п'ять хвилин – тихо, десять хвилин – так само тихо.

– Зрозуміло,– сказав він, силкуючись усміхнутися і куйовдячи свою перуку,– мабуть, усе-таки голосок, що сказав «ой!», просто мені почувся. Ану до роботи!

А що страх його не минув, то він почав для сміливості наспівувати.

Відклавши сокиру, столяр узяв рубанок і
(Продовження на 19 сторінці)

(Продовження з 18 сторінки)

заходився стругати поліно. Та тільки-но він пройшовся рубанком по дереву, як почув той самий голосок, що, давлячись від сміху, ледве вимовив:

– Облиш! Ти ж мене лоскочеш!

На цей раз бідний майстер Вишня grimнувся на підлогу, ніби його грім прибив. Коли він отямився і розплющив очі, то побачив, що сидить долі. Обличчя його перекошилось, а кінчик носа, завжди сизо-червоний, став темно-синім від великого страху.

II.

МАЙСТЕР ВИШНЯ ДАРУЄ ПОЛІНО СВОЄМУ ПРИЯТЕЛІВІ ДЖЕППЕТТО, ЯКИЙ ХОЧЕ ЗРОБИТИ З НЬОГО ДЕРЕВ'ЯНУ ЛЯЛЬКУ, ЩО ВМІЛА Б ТАНЦЮВАТИ, ФЕХТУВАТИ І ПЕРЕКИДАТИСЯ ЧЕРЕЗ ГОЛОВУ

В цю мить у двері постукали.

– Заходьте,– сказав столяр, неспроможний звестися на ноги.

До майстерні ввійшов жвавий дідок на ім'я Джеппетто. Та всі сусідні хлопчачки дражнили його Мамалиґою, бо його жовта перука кольором була дуже схожа на кукурудзяну кашу.

Джеппетто мав гарячий і дратівливий норов. Біда тому, хто назве його Мамалиґою! Джеппетто одразу ставав лютий, як звір, і ніщо вже не могло його стримати.

– Добридень, майстре Антонію,– привітався Джеппетто. – Що це ви поробляєте на підлозі?

– Навчаю мурахів лічбі.

– Хай щастить вам у цьому!

– Що привело вас до мене, куме Джеппетто?

– Ноги!.. Знаєте, майстре Антонію, я прийшов до вас щось попросити, коли ваша ласка.

– Я до ваших послуг,– відповів столяр, зводячись на коліна.

– Сьогодні вранці я щось придумав.

– Що саме?

– Я надумав змайструвати дерев'яну ляльку. Таку, щоб уміла танцювати, фехтувати і перекидатися через голову. З цією лялькою я помандрую по світу заробляти собі на шматок

хліба і склянку вина. Що ви на це скажете?

– Молодець, Мамалиґо! – пискнув той самий голосок невідомо звідки.

Почувши, що його назвали Мамалиґою, кум Джеппетто почервонів від люті, як перчина, і сердито спитав:

– Чому ви мене ображаєте?

– Хто вас ображає?

– Ви сказали на мене Мамалиґа.

– Це не я сказав.

– Виходить, я сам? А я знаю, що це сказали ви!

– Ні, не я!

– Ви!

– Ні!

– Так!

Розпалюючись дедалі більше, вони перейшли від слів до діла, вчепились один одному в чуба, дряпалися, кусалися і душили один одного.

Коли бійка скінчилася, в руках у майстра Антонію була жовта перука Джеппетто, а той тримав у зубах перуку столяра.

– Віддай мою перуку! – вигукнув майстер Антонію.

– А ти віддай мою, і помиримося.

Діди, помінявшись перуками, потисли один одному руки і поклялися бути добрими приятелями довіку.

– Отже, куме Джеппетто, що ви хочете попросити в мене?–сказав столяр примирливо.

– Я хотів би попросити у вас підходяще поліно на ляльку. У вас знайдеться що-небудь таке?

Дуже задоволений, майстер Антонію одразу підійшов до верстака, щоб узяти поліно, яке нагало на нього стільки страху. Та тільки-но він простягнув поліно своєму приятелю, як воно виприснуло з рук і щосили вдарило бідного Джеппетто по тонких ногах.

– Ага! То оце так ви робите людям подарунки? Ви мене замалим не скалічили!

– Присягаюся, це не я.

– А хто? Може, я?

– Це все поліно.

– Знаю, що поліно. Але ж це ви кинули його мені на ноги!

– Я не кидав!

(Продовження на 20 сторінці)

(Продовження з 19 сторінки)

- Брехун!
- Джеппетто, не ображайте мене, бо скажу на вас Мамалиґа!
- Йолоп!
- Мамалиґа!
- Осел!
- Мамалиґа!
- Погана мавпа!
- Мамалиґа!

Почувши, що його втретє назвали Мамалиґою, Джеппетто зовсім оскажнів, кинувся на столяра, і вони знову заходилися гамселити один одного.

Після битви у майстра Антоніо на носі з'явилися ще дві подряпини; а його приятель не дорахувався двох ґудзиків на своїй куртці. Звівши таким чином рахунки, вони потисли один одному руки і поклялися бути щирими друзями довіку.

Джеппетто взяв поліно, подякував майстрові Антоніо і пошкандибав додому.

III. ПОВЕРНУВШИСЬ ДОДОМУ, ДЖЕППЕТТО РОБИТЬ ЛЯЛКУ І ДАЄ ЇЇ ІМ'Я ПІНОККІО. ПЕРШІ КАПОСТІ ДЕРЕВ'ЯНОГО ХЛОПЧИКА

Джеппетто жив у підвальной кімнатці, віконце якої дивилося на сходи. Обставлена кімнат-

ка була дуже бідно: кривий стілець, стареньке ліжко і блаженський стіл. У глибині кімнати виднівся камін, де горів вогонь. Але вогонь був намальований прямо на стіні, так само як і горщик, що весело пирхав хмаркою пари, хоч усе здавалося справжнім-справжнісіньким.

Повернувшись додому, Джеппетто, не гаючись, узявся за інструменти, щоб вирізати з поліна дерев'яного хлопчика.

– Яке ж ім'я йому дати? – спитав він сам себе. – Назву його Піноккіо. Це ім'я принесе йому щастя. Я знав одну сім'ю Піноккіо: батька звали Піноккіо, матір звали Піноккіо, і всіх дітей звали Піноккіо. І всім жилося добре. Найбагатший з них жебрав на вулиці.

Знайшовши ім'я для ляльки, Джеппетто заходився її робити. Вирівав спочатку чуба, потім обличчя, потім очі.

Уявіть, як він здивувався, побачивши, що очі кліпають і пильно-пильно на нього дивляться. Майстрові стало трохи моторошно, і він сердито спитав:

– Дерев'яні очиська, чого ви на мене витріщилися? – Ніякої відповіді.

Джеппетто взявся робити носа. Тільки-но вирівав, як ніс почав рости – ріс, ріс, ріс і за кілька хвилин став довжелезним носиськом.

Бідний Джеппетто спробував укоротити його. Та чим більше він обрізував і вкорочував цього нахабного носа, тим довший він ставав.

Після носа майстер вирівав рота. І як тільки він скінчив цю роботу, рот почав сміятись і перекирвляти його.

– Не пустуй! – grimнув Джеппетто. Ніякої відповіді.

– Годі, кажу тобі! – загрозово вигукнув майстер. Рот перестав сміятись, зате висунув язика. Джеппетто, щоб не псувати собі настрій, працював далі, не звертаючи уваги на все це.

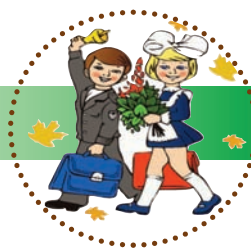
Після рота він зробив підборіддя, далі шию, плечі, тулуб і руки.

Та ось Джеппетто закінчив руки і відчув, як хтось тягне в нього з голови перуку. Він поглянув угору і побачив свою жовту перуку в руках у дерев'яного хлопчика.

– Піноккіо!.. Зараз же віддай перуку.

Але Піноккіо натягнув перуку собі на голову і мало не задихнувся під нею.

(Продовження на 21 сторінці)

(Продовження з 20 сторінки)

Така нахабна поведінка дуже засмутила Джепетто. Він мовив до Піноккіо:

– Ах ти, капоснику, ти ще весь не готовий, а вже не поважаєш свого батька! Негарно, хлопче, негарно! – і витер сльозу.

Лишилося зробити ноги. Коли Джепетто їх вирізав, Піноккіо відразу стукнув його ногою в носа.

– Так тобі й треба, старий дурню! – сказав собі майстер. – Слід було подумати про це раніше. Тепер уже пізно.

Він узяв ляльку попідруки і поставив на підлогу, щоб навчити ходити.

Ноги в Піноккіо зовсім не згиналися в суглобах, і Джепетто почав водити його за руку, навчаючи ступати крок за кроком.

Коли ноги стали пружними, Піноккіо пішов сам, а далі побіг. Підскочив до дверей, вислизнув на вулицю й миттю зник з очей.

Бідний Джепетто кинувся за ним слідом. Марно намагався він наздогнати дерев'яного хлопчика. Цей капосний Піноккіо біг величезними скоками, немов заєць, його дерев'яні ноги стукотіли по бруківці, неначе двадцять пар селянських дерев'яних черевиків.

– Держіть його! Держіть! – гукав Джепетто.

Та люди на вулиці, побачивши дерев'яного

хлопчика, що летів, мов арабський скакун, зупинялися на місці, витріщивши очі, і аж за животи бралися з реготу.

На щастя, нагодився карабінер, який почув увесь цей галас і подумав, що в когось утекло лоша. Він хвацько розкарячився посеред вулиці з твердим наміром зупинити втікача й повернути його хазяїнові.

Піноккіо, ще здалеку побачивши карабінера, який загородив собою всю вулицю, хотів був проскочити в того між ногами. Та йому не пощастило.

Карабінер умить схопив ляльку за носа (а той ніс ніби був для того й створений, щоб поліція мала за що хапати) і передав у руки Джепетто. Старий одразу ж захотів нам'яти пустунові вуха. Та, на превеликий свій подив, не міг їх знайти в Піноккіо. І знаєте чому? Тому що, поспішаючи закінчити роботу, зовсім забув про вуха.

Тоді він узяв дерев'яного бешкетника за шию і повів назад, погрожуючи дорогою:

– Гайда додому. Там я з тобою поквітаюсь, будь певен. – У відповідь на це Піноккіо впав на землю і не схотів іти далі. Скоро навколо них зібралася юрба роззяв і нероб. Пішли всякі балачки. Один казав те, другий – інше.

– Бідний дерев'яний хлопчик, – казали одні, – він правильно робить, що не хоче додому. Цей грубіян Джепетто приб'є його.

Інші зловтішалися:

– Цей Джепетто тільки прикидається порядною людиною, а насправді він просто тиран. Особливо до дітей. Якщо віддати дерев'яного хлопчика йому на поталу, він розтрощить сердегу на друзки.

Врешті карабінер, наслуховавшись таких розмов, відпустив на волю Піноккіо, а нещасного Джепетто забрав у в'язницю. Той не міг сказати жодного слова на свій захист, тільки гірко заплакав і по дорозі до в'язниці бурмотів схлипуючи:

– Поганий хлопчисько! Подумати тільки, як я трудився, щоб зробити з нього порядну дерев'яну ляльку! Ну що ж, сам винен! Треба було думати раніше.

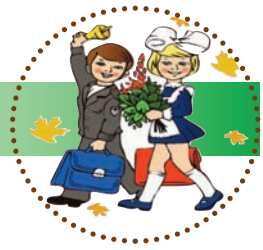
Те, що сталося потім, – зовсім неймовірна історія, яку ми вам розповімо в наступних розділах.

(далі буде)

Розмалюй сторінку

Усмішки про школу

НЕ ВМІЄ

Першокласник Сергійко, повернувшись зі школи, сказав:

- Я в школу не піду.
- Чому? – запитала бабуся.
- Бо там треба писати й читати, а я не вмію; а розмовляти я вмію, так на уроках не дозволяють.

НАВЧИВ

Учитель питає учня:

- Скільки буде три та п'ять?

Учень відповідає:

- Не знаю.
- Ну от як я візьму й покладу тобі в кишеню три копійки і п'ять копійок, скільки буде разом?
- Нічого не буде.
- Та чого ж,— каже учитель,— не буде?
- А того не буде, що в мене у кишені дірка.

ВЛАДИК ПИШЕ ТВІР

В одній школі учням дали завдання написати дома твір на тему: «Свійські тварини».

Роздаючи зошити з перевіреними творами, учителька сказала Владикові:

- Чому ти так мало написав? От подивись

— Михась так само, як і ти, написав про свого собаку, але в нього вийшло більше двох сторінок, а в тебе всього п'ять рядків.

– Таж у Михася великий собака, а в мене маленький,— відповів Владик.— Чи багато про нього напишеш?

«МІЙ ТАТО»

Батько та мати поїхали з дому, а Данилко, лишившись на господарстві, до школи не пішов.

Раптом телефонний дзвінок... Данилко впізнав по голосу свою вчительку:

– Чому сьогодні Данилко не прийшов до школи?

- Тому що він захворів.
- А хто це розмовляє зі мною?
- Мій тато...

ВИПРАВДАВСЯ

Хлопчик повернувся із школи додому. Глянула мати, а нова його шапка подерта і вся в грязюці.

- Це що?
- Та це хлопці...
- Що хлопці?
- Скинули з мене шапку й почали у футболу грати.

- А ти ж де був?
- На воротях стояв.

*

На уроці вчитель запитує учня:

– Як називається людина, яка доглядає за вуликом?

- Вуличник! – відповідає учень.

НА УРОЦІ ГЕОГРАФІЇ

– Костику, покажи на карті Червоне море.

– Щось я такого не бачу. На цій карті всі моря лише блакитні.

НАРОДНІ ІГРИ

В горохової скрині

Спершу визначають, кому бути «гороховою скринею». «Горохова скриня» сідає або присідає. Всі інші обступають її колом, беруться за руки й крутяться, примовляючи:

*Сиди, сиди, скринє,
В гороховім місці,
Закрий рота.
Як ворота,
На крюк, на замок,
А кому не йметься,
В того обдереться.*

Водночас «горохова скриня» лічить:

*Раз, два, три,
Грав я й ти,
А я виграв,
А ти ні,
Тебе бити,
Мене – ні.*

«Горохова скриня» лічить так, щоб останнє слово випало на того, що в колі. Всі зупиняються, а той, на кого вказано, виходить, знімає головний убір або яку-небудь річ і віддає. Зразу ж повертається на своє місце, і гра продовжується, поки кожний не залишить щось «горохової скрині».

Тоді стають рядком і просять «горохову скриню» повернути речі:

– Добродійко, голубонько, оддай мені моє!

А «горохова скриня» відповідає:

– Ні, так не вийде. Покажи мені щось, тоді віддам.

Діти по черзі співають пісеньки, розповідають віршики, танцюють.

Зайчик

Щоб визначити, хто буде «зайчиком», проказують лічилку:

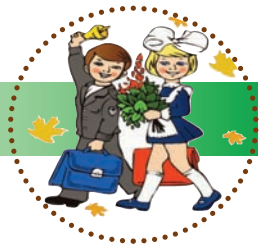
*Біжить зайчик слобідкою,
За ним дітки черідкою,
Бачить зайчик, що не втече,
Перекинув вушка через плече.
Втікай, зайчику, до гаю,
А то спіймаю.*

Тоді вже стають колом та беруться за руки. А «зайчик» — усередині. Ідуть круг нього, примовляючи:

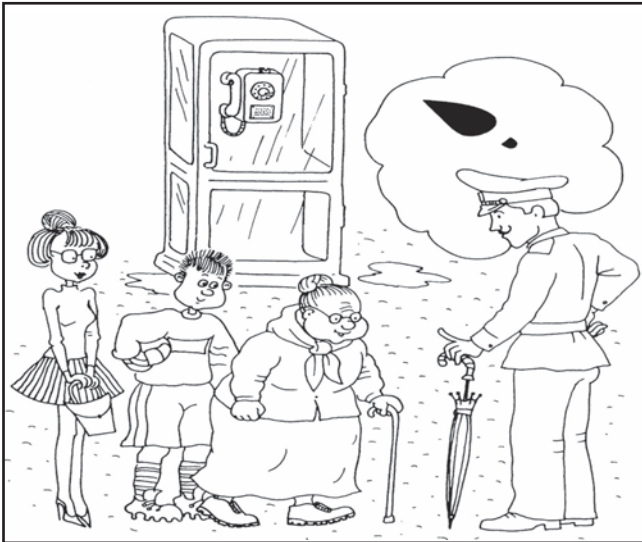
*Городили зайчика
Тинком, льонком,
Да нікуди зайчику
Да ні вискочити,
Да нікуди зайчику
Да ні виплигнути,
А в нас ворота
Позамиканії,
Жовтим піском
Позасипанії.*

«Зайчик» поривається, де б вискочити. А ті, що в колі, не дають, перепиняють міцно зчепленими руками, стають щільніше, заступаючи дорогу. А коли «зайчик» прорветься, то всі кидаються його ловити. Хто спіймає, стає «зайчиком». А як дівчинка наздожене, то її повинен замінити хтось із хлопчиків. Бо дівчинці не личить бути «зайчиком».

ХТО ВЛАСНИК ПАРАСОЛЬКИ?

У телефонній будці хтось забув парасольку. Допоможіть міліціонеру з'ясувати, чия це парасолька. Відомо, що той,

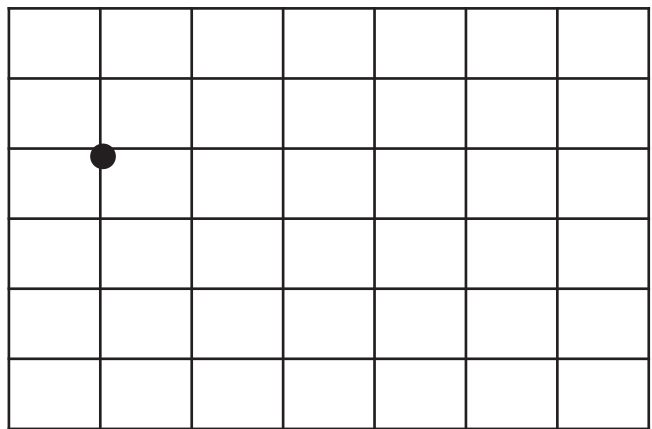

хто її забув, залишив у телефонній будці ось такий слід.

Якщо ви правильно з'єднаєте лінії, то

дізнається, хто ж допоміг міліціонеру знайти власника парасольки.

Паличка вправо, паличка вгору, паличка вправо, дві палички вниз, дві палички вправо, паличка вгору, паличка вправо, три палички вниз, паличка вліво, паличка вгору, дві палички вліво, паличка вниз, паличка вліво, дві палички вгору, паличка вліво, паличка вгору.

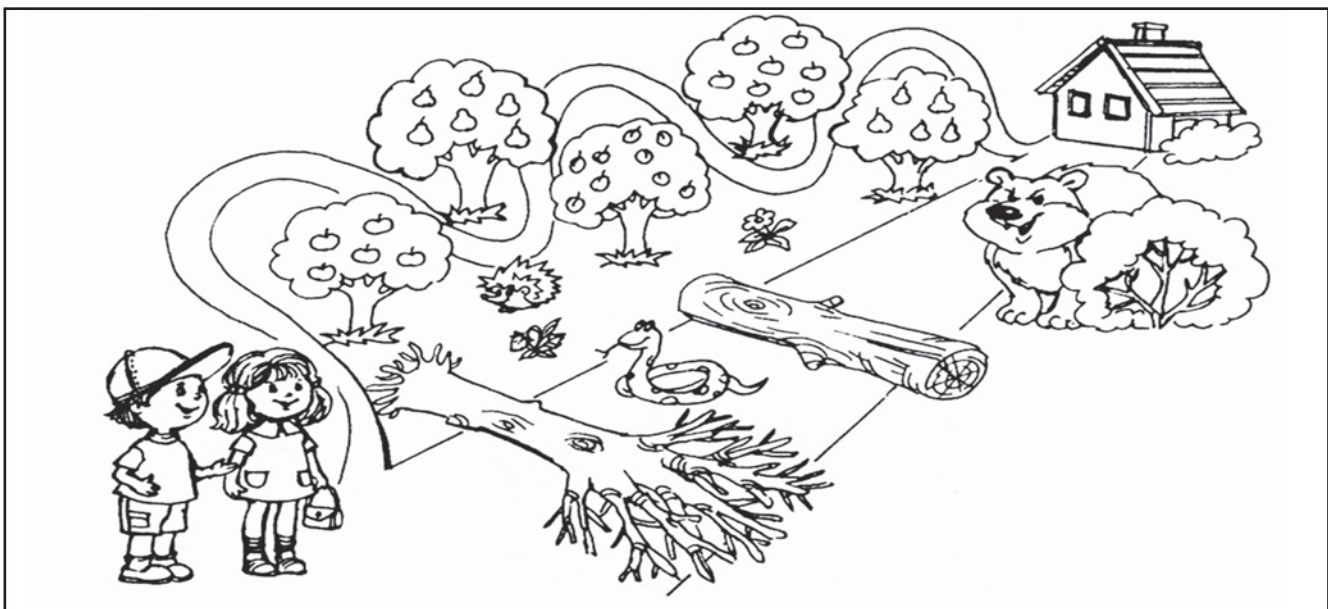

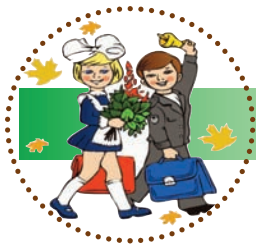
ДОРОГА ДО БАБУСИ

Після уроків діти вирішили піти в гості до бабусі. Дорога була далекою та знайомою.

Розфарбуйте червоним олівцем дорогу,

якою дійти до бабусі можна швидше, та зеленим олівцем дорогу, яка є безпечною для дітей.

Розклад уроків

Середа

1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.
----	----	----	----	----	----	----

Вівторок

1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.
----	----	----	----	----	----	----

Понеділок

1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.
----	----	----	----	----	----	----

П'ятниця

1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.
----	----	----	----	----	----	----

Четвер

1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.
----	----	----	----	----	----	----

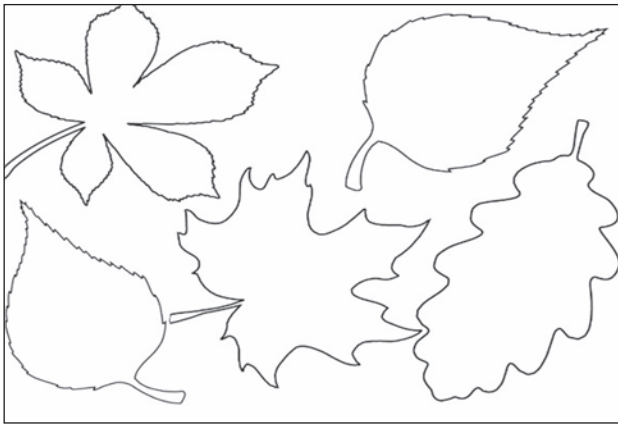
Зроби власними руками!

ГІРЛЯНДИ З ОСІННЬОГО ЛИСТЯ

Яке ж осіннє свято без листя? Саме воно дарує нам отой неповторний запах осені, зачаровує з першого

погляду. Саме його шалений танок дає відчуття свята та створює чарівний осінній настрій.

Прикрасити класну або ігрову кімнату паперовим листям напрочуд легко. Роздрукуй наступні шаблони на кольоровому папері та підвісь рядочком на кольорових нитках – гірлянда готова!

Гірлянду, чудову занавіску або мобіль можна створити і зі справжнього листя.

Висуши листочки під пресом та покрий шаром воску. Підвіси на кольорові нитки, чергуючи з намистинками.

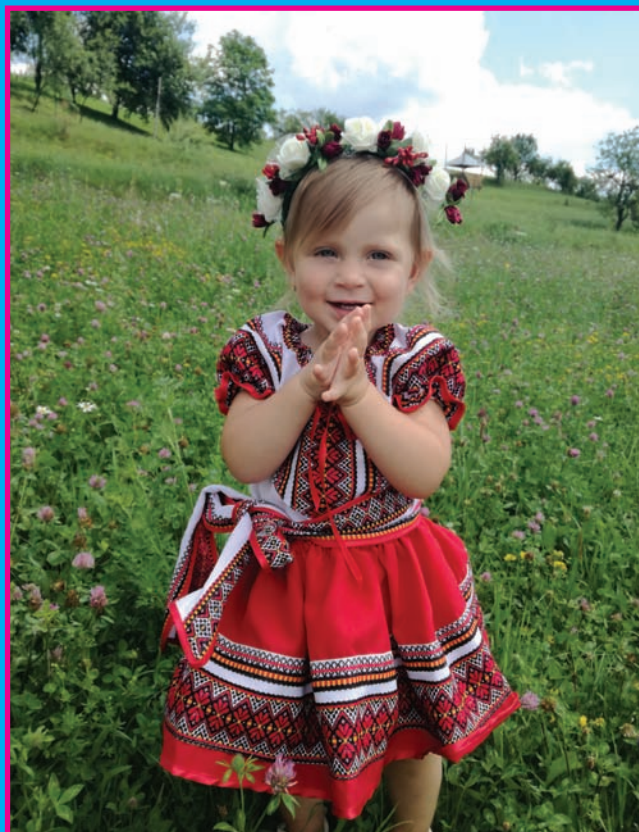
Веселу атмосферу осіннього лісу можна створити за допомогою фетру. Дивись, які яскраві та витончені листочки виходять! Не забудь тільки прошити їх золотими та срібними нитками.

Пишаємося нашими дітьми!

Євгенія Заболотна, Україна

Сара Роміна Лева, 1,5 рік,
с. Вишня Рівна

Артистична група учнів, школи с. Вишня Рівна